

FISKERIDIREKTORATETS SMÅSKRIFTER 1970 NR. 5

ADMINISTRATIVE OG
ØKONOMISKE PROBLEMER I
SAMBAND MED INTERNASJONALE
REGULERINGER AV FISKET

AV
KLAUS SUNNANÅ

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1970

SÆRTRYKK FRA FISKETS GANG

NR. 40, 1970

Foredrag på den 12. Nordiske Fiskerikonferanse
i Visby 26.—28. august 1970.

Reguleringer av fisket med sikte på å verne om bestandene av fisk eller for å sørge for en bedre og mer effektiv utnyttelse av disse har vært gjennomført i forskjellige land i større eller mindre grad i nasjonal utstrekning i lengre tid. Spørsmålet om internasjonale reguleringer av fisket i havområder der flere nasjoners fiskere opererer, ble aktuell politikk i Europa i slutten av 1930-årene. Det var spesielt de britiske havforskerne som da pekte på at utviklingen av fisket i Nordsjøen siden avslutningen av den første verdenskrigen i 1918, talte sitt tydelige språk i retning av at fisket der måtte komme under effektiv regulering. Fiskebestanden i Nordsjøen fikk under den første verdenskrig fra 1914 til 1918 en 4-årsperiode med nærmest totalfredning. Det var observert at fiskefangstene pr. innsatsenhet og også absolutt hadde gått sterkt nedover i de nærmeste år før 1914. Da fisket kom i gang igjen etter krigens avslutning, ble det observert meget rike bestander av de fleste fiskearter som var gjenstand for kommersielt fiske i Nordsjøområdet. Men etter få år begynte igjen avkastningen å gå nedover både absolutt og pr. innsatsen-

het. Dette ble fremlagt i flere skrifter fra britiske vitenskapsmen i 1930-åra.

Det er verd å notere seg at de synspunkter som ble lagt fram i de nevnte skrifter og i andre skrifter som kom senere, var avvikende fra de oppfatninger som tidligere var hevdet mer eller mindre samstemmig av alle havforskere i Europa og Nord-Amerika. Den oppfatning som var herskende blant havforskerne på denne tid, ble i sin tid formulert av den kjente britiske naturforskeren Thomas Huxley. Den gikk ut på at den dødelighet innen de forskjellige fiskebestander som ble forårsaket av fisket, var uten betydning for en fiskebestands avkastningsevne. Oppgang eller nedgang i denne ble til enhver tid bestemt av fluktuasjoner forårsaket av selve naturen.

Vi kan i dag se at den oppfatning i og for seg var riktig, og for så vidt er mer eller mindre riktig over alt, så lenge fangstteknikken er kvalitativt og kvantitativt lite utviklet. Men når den tekniske utvikling av fartøyer, fiskeletingsmetoder og fangsredskaper utvikler seg til et høyt nivå, kan fisket forårsake en dødelighet som kan bli skjebnesvanger for selve fiskets videre eksistens. I og med at dødeligheten på grunn av fisket ved en høyt utviklet fiskeriteknikk og stor kapasitetsinnsats blir stor, kan fiskebestandenes produksjonspotensiale bli sterkt redusert.

Dette synspunkt er i tiden etter den siste verdenskrig blitt videre utviklet av havforskere og fiskeridministratoreer. På grunn av fiskerienes utvikling i de siste 30—40 år i nær sagt alle havområder —, er dette spørsmål blitt et verdensproblem av den aller største rekkevidde, ikke bare økonomisk, men også

på annen måte, i og med at det på det aller sterkeste berører vårt ansvar overfor den del av naturen som er å finne blant de levende organismer i havet.

Det har vært av den aller største betydning for erkjennelsen av dette problem at vi i Nord-Europa hadde en internasjonal vitenskapelig institusjon som var vel egnet til å ta disse spørsmål opp, nemlig ICES — Det Internasjonale Havforskningsråd i København.

I 1930-åra ble spørsmålet drøftet på havforskningsrådets årsmøter, med sikte på å ta initiativ til hva som kunne gjøres på mellomfolkelig grunnlag. De første konferanser om dette spørsmål ble holdt i London i 1936 og i 1937. Disse konferansene resulterte i en internasjonal overenskomst om fastsettelse av maskevidden i fiskenøter og minstemål for fisk av 23. mars 1937. Det går fram av forarbeidene til overenskomsten og referater fra disse konferanser, at en mente at det var mulig, ved hjelp av bestemmelser om maskevidden i trål og snurrevad og fastsettelse av korresponderende minstemål for den fisken som ble fanget og omsatt, å kunne løse problemet og sikre en varig avkastning av de fangspotensialer som finnes i dette havområde. Avtalen forutsatte ratifikasjon fra medlemslandene sin side. Men før dette ble gjort, brøt den annen verdenskrig ut.

På tross av krigen, ble saken i en viss grad behandlet og drøftet i England både av de britiske myndigheter og av representanter for allierte europeiske nasjoner som var til stede der. Jeg kan spesielt huske at jeg med stor interesse leste og studerte de publikasjoner som de britiske havforskerne hadde publisert

om disse spørsmål før krigen og under krigen. Det ble også holdt en konferanse om dette spørsmål i London i oktober 1943. På denne konferansen ble det utarbeidet utkast til en ny avtale hvor avtalen fra 1937 sammen med andre tidligere avtaler var arbeidet sammen til en omfattende avtale om beskyttelse av fiskebestandene, oppsyn på havet og praktiske fiskeriregler. Det var forutsetningen å sette denne avtalen i verk når krigen var slutt.

Etter initiativ av den britiske regjering ble saken om beskyttelse av fiskebestandene i Nordsjøen og tilgrensende havområder tatt opp igjen etter krigen, dvs. i mars 1946. Det ble da uttalt direkte av de britiske representantene at de var sterkt interessert i å unngå en tilsvarende utvikling av fisket i Nordsjøen som den en hadde hatt etter den første verdenskrigen. På grunn av krigen fra 1939—1945 måtte en regne med rike fiskebestander i Nordsjøen og Nord-Atlanteren i det hele tatt. Det måtte derfor anses som en meget viktig oppgave å høste disse fiskebestander på en rasjonell og fornuftig måte, slik at avkastingen kunne holdes på et maksimalt nivå i fremtiden. Resultatet av drøftelsene i mars/april 1946 og på møter i januar og april 1947, førte til enighet om en avtale, som i store trekk var den samme som var inngått i 1937, men med noe større maskevidde. Denne avtalen av 5. april 1946 skulle settes i verk så snart den var ratifisert av alle land som hadde vært med på å lage avtalen og underskrevet den. Dette tok lang tid. Avtalen trådte ikke i kraft før den 5. april 1954.

I de 8–9 årene fra 1945 til 1953/54 foregikk fisket i Nordsjøen og for så vidt i hele det nordøstlige Atlan-

terhav uten internasjonale, regulerende bestemmelser i det hele tatt, og da begynte nedgangen i enkelte fiskebestander å vise seg.

Avtalen av 5. april 1946 var begrenset til innføring av bestemmelser om minstemål på fisk og maskevidden i trålrudskaper og snurrevad. Etter at den ble satt ut i livet, viste det seg meget snart at det forelå behov for å utvide det internasjonale samarbeid på dette område, slik at en også kunne gjennomføre andre tiltak, f.eks. fredningstider, fredete områder, totalkvoter for fangsten og regulering av fiskeinnsatsen, f.eks. ved begrensnng av flåtenes tonnasje eller kapasitet på annen måte.

Forslaget om å begrense landenes fiskeflåter ble meget sterkt fremhevet av de britiske representanter allerede så tidlig som på konferansen i 1946. Dette britiske standpunkt vakte sterk motstand fra de andre land som ønsket å få den nødvendige tid på seg til å bygge opp igjen — og kanskje utvide — sine fiskeflåter som var blitt sterkt desimert på grunn av krigen. Fra 1953/1954 gikk vi derfor inn i en ny periode med langvarige drøftelser for å få vedtatt en ny avtale som skulle være mer tilfredsstillende enn avtalen av 5. april 1946. Samtidig vedble avtalen av 1946 å være ikraft og fungere ved årlige møter i den såkalte permanente kommisjon eller Nordsjøkommisjonen som den også ble kalt. Vi fikk imidlertid en ny avtale — The North East Atlantic Fisheries Convention av 24. januar 1959, — NEAFC, — som først trådte i kraft i 1963.

Det var ikke bare i Europa at disse spørsmål ble gjenstand for stor oppmerksomhet i fiskerikretser i

årene etter den annen verdenskrig. Det samme var tilfelle i Amerika — både i Nord-Amerika og Sør-Amerika. I Nord-Amerika hadde spørsmålet om regulering av fiskeinnsatsen vært gjenstand for inngående drøftelser blant havforskerne, og så tidlig som i 1920-åra og begynnelsen av 1930-åra hadde dette resultert i en av de mellomfolkelige fiskerireguleringer som er blitt best kjent, bl.a. for sine positive resultater, nemlig den avtalen som i dag går under navn av International Pasific Halibut Commission. Den omfatter området utenfor vestkysten av Canada, De forente stater og Alaska og har vært i virksomhet i bortimot 50 år.

I slutten av 1948 innkalte presidenten i De forente stater til en konferanse i Washington D.C. for å diskutere en internasjonal avtale for fisket i det nordvestlige Atlanterhavet. Konferansen ble holdt i februar 1969 og resulterte i en avtale: International Convention for the Northwest Atlantic Fisheries — ICNAF. Denne avtalen trådte i kraft i 1950.

Vi kan derfor si at vi fra begynnelsen av 1950-åra har hatt avtaler som dekker de viktigste fiskeriområder både på den østlige og den vestlige siden av det nordlige Atlanterhavet. Flere europeiske land er medlemmer av begge disse avtalene. Det har hele tiden vært et godt samarbeid og en nær kontakt mellom de to kommisjoner som er nedsatt i samsvar med avtalene, og som virker gjennom sine permanente sekretariater og ved sine årlige møter.

De to nevnte kommisjoner for det nordlige Atlanterhavet berører i høy grad de nordiske lands fiske. Det er av stor interesse å studere arbeidsformen og

virkemåten i begge disse kommisjonene og spesielt gjøre et tilbakeblikk over virksomheten i de siste 20 år, for å prøve å trekke visse konklusjoner med hensyn til de administrative, praktiske og økonomiske problemer som internasjonale reguleringer av fisket innebærer.

For det første er begge avtaler formet slik at de gir en ramme for virksomhetens omfang og foreskriver nærmere de plikter og rettigheter som hvert medlemsland har. Den viktigste del av avtalen består imidlertid av de paragrafer som angir hvilken myndighet kommisjonene har i forhold til medlemslandene og hvorledes selve prosedyren er for å kunne komme fram til og sette i verk regulerende bestemmelser på internasjonal basis. Det vil føre for langt å gå i detaljer for hver enkelt avtale, og mange av dere kjenner også disse detaljene like godt og kanskje bedre enn jeg gjør. Men jeg skal forsøke å trekke frem de viktigste trekk ved disse avtalene, og den måte de virker på.

Et studium av avtalene og avtalenes historie vil vise at de representanter som var med på å lage avtalene og de myndigheter som skulle inngå avtalene på sine lands vegne, var meget engstelige for å gi for stor myndighet til de organer som ble etablert — i dette tilfelle kommisjonene. Der var uten tvil til stede en engstelse for at enkelte mektige land skulle kunne misbruke avtalene og det apparat som ble etablert, til å fremme sine egne lands økonomiske interesser. Derfor inneholder avtalene en rekke bestemmelser som skulle sikre de enkelte medlemsland størst mulige rettigheter og myndighet når det gjelder

hvilke tiltak som skal kunne gjennomføres. Dette er et generelt trekk som en vel finner igjen ved alle internasjonale avtaler, skulle jeg tro. Dette kan synes rimelig og naturlig og er av mange også ansett som en forutsetning for at internasjonale avtaler skal kunne fungere i det hele tatt. Men det kan også representere en sterk begrensning av avtalenes effektivitet.

Tar vi for oss avtalen for det nordøstlige Atlanterhavet, bestemmer denne at kommisjonen kan anbefale reguleringer angående maskevidde, minstemål for fisk, fredningstider, fredete områder, bestemmelser om redskaper og bestemmelser om tiltak for øking av fiskeressursene, f.eks. kunstig utklekking. Når det derimot gjelder regulering av fangstkapasiteten og fangstkvantumet, kreves det i henhold til avtalen, særskilt formelt vedtak av medlemslandene før slike anbefalinger kan fremmes av kommisjonen. Dette siste er først gjort nå på det siste årsmøtet i 1970. Først nå — etter at spørsmålet i høyeste grad er blitt aktuelt — vil det bli mulig for kommisjonen for det nordøstlige Atlanterhav å fremme forslag om kvote-regulering av fangsten og regulering av fangstkapasiteten.

Kommisjonens anbefalinger kan vedtas med 2/3 flertall og trer i kraft hvis medlemslandene ikke protesterer innen en viss tid. Det er fastsatt nærmere bestemmelser om hvorledes protestene kan fremmes og hvilke virkninger de har. Denne kommisjonen har siden 1963 hatt 8 årsmøter. På de første årsmøtene var arbeidet vesentlig konsentrert om bestemmelsene om maskevidde i trålredskaper og minstemål for fisk

— det var de minstemål som kommisjonen hadde overtatt fra den tidligere permanente kommisjon. Kontrollen nasjonalt og internasjonalt med disse bestemmelser har vært et stort problem og saken har vært diskutert på mange årsmøter. En får håpe at det nå er funnet en tilfredsstillende løsning i og med at det er etablert en internasjonal kontroll-ordning.

I midten av 1960-åra måtte kommisjonen i større og større grad bruke sin tid på å overveie hvorledes en skulle møte den sterke veksten i fiskeflåten i alle land og den sterke utvikling av effektiviteten i fiske-metodene. Dette førte til at flere ressurser etter hvert viste tegn på en altfor sterk beskatning. I de siste årene er hovedproblemet innen kommisjonen blitt spørsmålet om hvorledes fiskeintensiteten på de aller viktigste fiskesorter i avtaleområdet skal begrenses. Dette gjelder spesielt arktisk torsk og hyse, den atlantiskandiske sildestamme og sildestammene i Nord-sjøen. I de siste to åra er også beskyttelse av den nordatlantiske laksen blitt et svært aktuelt problem. Diskusjonene om de fiskebestander som jeg har nevnt har pågått i flere år og representerer et betydningsfullt materiale til løsning av de administrative og praktiske spørsmål som vil oppstå hvor som helst i verden i samband med internasjonale reguleringer av fisket.

Når det gjelder den arktiske torsk, den atlantiskandiske sildestamme og sildestammene i Nord-sjøen, står vi i dag ved dette viktige spørsmålet: Finnes det metoder som kan anvendes ved en internasjonal regulering av fisket av disse forekomstene, og som virker slik at de gir den beskyttelseeffekt som

det er enighet om at disse bestandene må ha for å kunne bevare sitt potensiale i fremtiden, og som samtidig er slik at de praktisk, administrativt og økonomisk vil kunne passe for alle interesserte land.

Spørsmålet om en omfattende internasjonal regulering av fiskeriene med sikte på å få en effektiv styring på utnyttelsen av ressursene er nå blitt et stort internasjonalt spørsmål. Det har i lengre tid vært under behandling i Fiskeriavdelingen i FAO. FAO utga også i 1967 en utredning om saken, kalt «The Management of Fishery Resources.» I denne publikasjonen slås det fast at det foreligger et påtrengende behov for en effektiv styring på utnyttelsen av fiskeriresursene. Videre slås det fast at det må foreligge en internasjonal akseptert vitenskapelig biologisk basis for gjennomføring av reguleringstiltakene. Videre drøftes det som er kalt «Methodes of regulations» og «Mechanics of management and international law», og til slutt det som er kalt «Problems and prospects for future progress». Til slutt er det gjengitt en tabell med oversikt over alle de kommisjoner og komitéer og andre institusjoner som steller med slike spørsmål verden over.

Siden 1967 er det etablert flere slike internasjonale organer, slik at i dag er så å si alle verdenshav dekket med avtaler og tilhørende komitéer av en eller annen karakter. Men ikke alle disse er kommet like langt i sitt arbeid, og kan heller ikke ansees for å være like effektive.

Vi har grunnlag for å si at i Nord-Amerika og i Nord- og Vest-Europa er en kommet lengst i behandlingen av disse spørsmål, slik at erfaringene fra det Internasjonale Havforskningsråd — ICES —, fra kommisjonen for fiske i det nordøstlige Atlanterhav — NEAFC — og fra kommisjonen for fiske i det nordvestlige Atlanterhav — ICNAF — gir oss det beste materiale hvis vi vil forsøke på å analysere dette problem og trekke visse konklusjoner med sikte på fremtiden.

Saken ble diskutert i sin alminnelighet på det 5. møte i fiskerikomiteén i FAO i april d.å. Spørsmålet var om fiskerikomiteén med sin allsidige sammensetning av vitenskapsmenn og administratorer kunne gi råd til FAO og til medlemslandene når det gjaldt de administrative, praktiske og økonomiske spørsmål som er knyttet til reguleringene av fisket, m.a.o. det som i engelsk språkbruk kalles «The Management of Fishery Resources».

Konklusjonen på denne diskusjonen er gjengitt i rapporten fra møtet og jeg vil tillate meg å gjengi noe av den i oversettelse:

«Komiteén diskuterte relativt detaljert problemene om «fisheries management». Disse problemene kan bli vurdert på to måter. For det første har vi det generelle og teoretiske studium av disse spørsmålene, herunder virkningen av de forskjellige typer og metoder av reguleringer. For det annet har vi spørsmålet om det kan oppnås enighet om å anbefale visse spesifikke tiltak og hvordan disse eventuelt skal gjennomføres. Det var understreket

at dette siste spørsmålet måtte sies å ligge helt og holdent under de enkelte lands regjeringer eller de regionale organisasjoner som hadde med saken å gjøre. I hvilken grad FAO kunne være til hjelp for slike land eller slike regionale organisasjoner når det gjaldt å vurdere erfaringen med eksisterende reguleringstiltak og praksis, ville sikkert variere fra region til region. De tiltak som er satt i verk og de teoretiske studier som er gjort har til denne tid vesentlig omfattet relativt stabile bunnfisk-fiskerier i nordlige, tempererte områder. Komitéen vil anbefale at det er ønskelig med videre studier av dette spørsmål, men FAO må i det vesentlige begrense sin virksomhet til å publisere og gjøre kjent eksisterende kunnskaper, teorier og erfaringer.»

Dette var det vesentlige av det som var sagt. Utviklingslandenes problem i denne forbindelse ble også tatt opp. Her blir det bare sagt at en må være merksam på at i denne sammenheng har utviklingslandene behov for å utvikle sine fiskerier og være med på å utnytte fiskerikdommene i havet.

Disse relativt generelle uttalelser som jeg her har referert, avspeiler bare at fiskerikomiteén i FAO var klar over de uhyre vanskelige og kompliserte spørsmål som hele denne saken innebærer og at det i sin alminnelighet er meget vanskelig å trekke generelle konklusjoner. Det ble sagt direkte at spørsmålet måtte drøftes som et praktisk spørsmål i hvert enkelt tilfelle og det måtte være de land og de institusjoner som var direkte berørt som måtte ha det avgjørende ord.

Dette er uten tvil riktig, men likevel synes det å

være mulig å trekke fram noen hovedproblemer som en kan gå ut fra alltid vil gå igjen når disse spørsmål skal diskuteres.

1. For det første kan en slå fast at det må foreligge internasjonalt akseptabelt vitenskapelig bevis for at et reguleringstiltak er nødvendig.
2. For det andre skulle det være relativt lett å bli enige om slike tiltak som maskeviddebestemmelser, minstemål, fredningstider, fredete områder etc.
3. For det tredje kan en gå ut fra at hvor det anses nødvendig å begrense fiskeinnsatsen og fangst-effektiviteten, vil en finne det altfor vanskelig direkte å gjennomføre dette ved begrensninger av selve fiskeflåtene.
4. For det fjerde tyder diskusjonene hittil på at vi må gå inn for en kvantumsregulering og fastsette maksimale kvoter for den totale fangst av en bestemt fiskebestand i et bestemt område. Disse kvoter vil så måtte fordeles på en eller annen måte mellom de forskjellige land som fisker i området.

I denne forbindelse vil det da bli de enkelte lands sak å avgjøre hvor stor kapasitet den flåten skal ha som skal fiske de tildelte kvoter.

Når det gjelder kvantumsreguleringer eller kvotereguleringer oppstår det to hovedspørsmål. Det første er størrelsen av den totale kvote. Det andre er fordelingen av den. Når det gjelder det første spørsmålet er det nødvendig at det foreligger prognoser og analyser som er utarbeidet på vitenskapelig grunnlag. Den nødvendige vitenskapelige kompetanse må der-

for eksistere og på dette område må det være et godt vitenskapelig samarbeid nasjonene imellom.

Med hensyn til spørsmålet om fordeling av kvoten er det store spørsmål hva som skal danne grunnlaget for fordelingen på de enkelte land. Dette spørsmål som er vanskelig nok kan til en viss grad være løselig når det gjelder de land som allerede fisker på en bestemt bestand i et område. Men det neste og enda vanskeligere spørsmål blir: Hvordan skal en behandle land som ennå ikke har deltatt i dette fisket, men som har planer om å gjøre det og meddeler at de vil delta?

Disse to spørsmålene — grunnlaget for en kvotefordeling mellom de land som allerede er engasjert i fisket, og hvordan en skal behandle nye land som ønsker å delta — vil bli de avgjørende spørsmål om hvorvidt kvoteordninger i det hele tatt med fordel kan anvendes ved reguleringer av betydningsfulle fiskerier.

Det skulle i og for seg ikke være urimelig å forlange at nye land bør avstå fra å fiske på fiskebestander som allerede er for sterkt beskattet og derfor trenger beskyttelse bl.a. i den form at de land som har tradisjonelt fiske der må redusere sitt fiske. Men dette synspunkt kan neppe gis praktisk anvendelse i internasjonal politikk i dag. De løsninger som en synes å øyne når det gjelder nye land, er enten å tildele disse land sammenlagt en rimelig begynnerkvote av totalkvoten, eller å tillate dem å fiske fritt inntil deres samlede fangst kommer opp i et omfang som gjør det nødvendig å ta dem med under de regulerende bestemmelser og inkludere dem i totalkvoten.

Når det gjelder spørsmålet om grunnlaget for for-

delingen har det vært diskutert å bruke det som kalles historisk grunnlag, d.v.s. å ta som basis statistikk for et visst antall år, f.eks. de siste 3 år, de siste 5 år, de siste 10 år, eller et grunnlag som kan bestå av 2 gjennomsnitt, f.eks. over en 10-årsperiode og over en 3-års periode sammenlagt.

I det nordøstlige Atlanterhav er det tilstanden for sildebestandene og de arktiske torske- og hysebestander som har reist spørsmålet om kvoteordninger. Disse spørsmål har vært gjenstand for inngående drøftinger i vitenskapelige utredninger og i rapporter fra spesielle arbeidsgrupper. NEAFC har hittil på grunn av den gjeldende avtale ikke kunnet avgi noen anbefalinger. En slik hjemmel vil Kommisjonen få når vedtaket på siste årsmøte trer i kraft.

I mellomtiden har det vært gjort forsøk på å komme fram til ordninger ved direkte forhandlinger mellom de spesielt interesserte land i vedkommende fiske. Således er det drøftelser i gang mellom Sovjetunionen, Storbritannia og Norge om en kvoteordning for arktisk torsk og hyse i 1971. Truleg vil også en regulering av fisket etter atlanto-skandisk sild bli drøftet mellom hovedinteressentene i dette fiske, nemlig: Sovjetunionen, Island, Danmark og Norge i løpet av høsten. Spørsmålet om kvantumsregulering i Nordsjøsildefisaket er også blitt reist.

Hva disse drøftelser vil føre til er det vanskelig å si noe om ennå.

Alle internasjonale reguleringer reiser nasjonale problemer av forskjellig karakter. Så lenge det dreier seg om mindre vidtgående reguleringer som f.eks.

maskevidde- og minstemålsbestemmelser skulle det ikke støte på store vansker for nasjonene å sette disse ut i livet.

Problemet blir av en helt annen karakter og rekkevidde når det dreier seg om reguleringer som begrenser fiskeaktiviteten. Ved siden av de tekniske og administrative reguleringsspørsmål som slike reguleringer reiser for de enkelte land, er det deres innvirkning på landets økonomi generelt, for de enkelte landsdeler og for den enkelte fisker eller gruppe av fiskere som vil skape de største vansker. I denne sammenheng spiller også landets og landsdelens avhengighet av fisket en avgjørende rolle.

Det er absolutt nødvendig at en har disse problemer for øye, og søker å finne fram til akseptable løsninger som så langt som mulig tilgodeser de enkelte lands spesielle behov og interesser.

De spesielle problemer som en begrensnng av fiskeaktiviteten vil reise for de enkelte land må disse selv finne en tilfredsstillende løsning på, enten ved rasjonaliseringstiltak eller ved direkte økonomiske og sosiale tiltak for den befolkning som blir berørt, og de må syte for den nødvendige nasjonale lovhjæmmel til å sette de internasjonalt aksepterte reguleringer ut i livet.

Det er riktig i denne sammenheng å peke på at enkelte land hevder at kyststatene må ha rett til å spille en langt større rolle når det gjelder bevarelsen av fiskebestandene enn det som er internasjonalt anerkjent i dag. Da en diskuterte spørsmålet om bevarelsen av fiskebestandene på siste møte i fiskerikomitéen i FAO i april d.å., ble det hevdet av enkelte at vi ikke

kunne snakke om «fisheries management» i det hele tatt uten i forbindelse med utstrekningen av kyststatenes jurisdiksjon over fiskeriene. I mai d.å. ble det i Montevideo holdt en konferanse hvor flere sør- og mellomamerikanske land deltok. Her ble det vedtatt en deklarasjon — kjent som «Montevideodeklarasjonen om havets folkerett» — som går ut på at alle land har rett til å fastsette en fiskerigrense på 200 n. mil. Følgende land i Sør-Amerika har nå gjennomført en 200 miles territorialgrense eller fiskerigrense nemlig: Equador, Chile, Peru, Argentina og Brasil.

Jeg skal i denne forbindelse ikke komme inn på denne saken i hele sin bredde, men ønsker å slå fast at den nok ligger uløst på det mellomfolkelige plan, og at dette uløste spørsmål i mange havområder kan komme til å stille seg hindrende i veien for at en kan bygge opp effektive regionale organisasjoner og gjennomføre effektive reguleringstiltak på det eksisterende folkerettslige grunnlag.

Vi kjenner også til at det i Norden er land som prinsipielt er av den oppfatning at spørsmålet om en effektiv bevarelse av fiskebestandene og en rasjonell utnyttelse av fiske, bare kan gjennomføres ved å utvide den nasjonale jurisdiksjon over fiskeriene til å omfatte f.eks. hele området over kontinentalsokkelen.

På den nordiske fiskerikonferansen i Reykjavik i 1964 holdt jeg et foredrag som omhandlet omtrent de samme spørsmål som jeg har snakket om i dag. Det sentrale emne i foredraget var også den gang det eksisterende og fremtidige behov for regulering av de

forskjellige fiskerier, oppbyggingen av de internasjonale kommisjoner som er opprettet for å ta seg av disse spørsmål, erfaringene til denne tid og utsiktene for fremtiden. Jeg kom også inn på gjeldende folkerett for så vidt gjelder nasjonal jurisdiksjon over fiskeriene i kystfarvann og tilgrensende farvann.

Min konklusjon den gang var at hvis vi ikke i de nærmeste år maktet å gjennomføre effektive reguleringer av de viktigste fiskerier på det eksisterende folkerettslige grunnlag — og gjennom de organisasjoner som er etablert — måtte en regne med at land med betydelige kyststatsinteresser innen fiskeriene ville finne det nødvendig å ta saken opp på et annet grunnlag. Det kunne bare være ved å utvide den nasjonale jurisdiksjon over fiskeriene, f.eks. til å omfatte alt farvann over hele kontinentalsokkelen.

Det ville ha gledet meg og mange med meg om jeg i dag kunne ha sagt at jeg tok feil i 1964. Jeg er ikke i stand til å si det. Konklusjonen på dette mitt foredrag i dag må bli den samme som i 1964.

Vi er muligens kommet noe lenger i å gjennomføre nødvendige reguleringer på den eksisterende folkerettslige grunn og gjennom de etablerte organisasjoner, men vi er ikke kommet langt nok, og i alle fall ikke så langt at det er tilstrekkelig samsvar mellom en tvingende nødvendighet for at noe må bli gjort og en åpenbar mulighet for at dette kan gjøres. Utsiktene er ikke stort lysere enn de var i 1964. På den annen side har idéen om en utvidelse av den nasjonale jurisdiksjon over havet og havets ressurser vunnet økt tilslutning og synes i dag å presentere seg som et høyst aktuelt problem.